

Prof. Dr. Sabahattin Zaim

Sabahattin Zaim, 1926 yılında Makedonya'nın Üsküp şehrine bağlı İştîp kasabasında dünyaya geldi. 1931 yılında, 5 yaşındayken İştîp'te eğitime başlamış ve ailesiyle birlikte 1934 yılında Türkiye'ye hicret edip İstanbul'a yerleşti ve ilköğretimine İstanbul Fatih'teki Fethiye İlkokulu'nda devam etti. Lise eğitimine 1943 yılında Vefa Lisesi '*klasik şubeden*' üstün başarı ile mezun olan Zaim, Mülkiye Mektebi (Siyasal Bilgiler Fakültesi)'de yüksek eğitimine devam etmiş ve 1947 yılında mezun olmuştur. 1950 yılında Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden de denklik alarak mezun oldu. Mezuniyet sonrası devlette ilk görevine İstanbul'da maiyet memuru olarak başladı ve bu çerçevede Fatih ve Eyüp'te kaymakam vekilliği yaptı (1947-1949). Bunun ardından Malatya'nın (şimdi Adıyaman) Kâhta, Sinop'un Ayancık ve Kastamonu'nun Abana ilçelerinde kaymakamlık görevi yaptı (1950-1953).

Maiyet memurluğu görevi devam ederken 1947 yılında İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi'nde doktora eğitimine başladı ve Prof. Dr. Gerhard Kessler, Prof. Dr. Fritz Neumark ve Prof. Dr. Alfred Isaac gibi Hitler döneminde Almanya'dan kaçmak zorunda kalan Alman hocalardan ders aldı. 1953 yılında kaymakamlık görevinden ayrılarak İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Sosyal Siyaset Kürsüsü'nde asistan olarak göreve başladı. 1955 yılında İstanbul Üniversitesi'nde doktor unvanını aldı ve aynı yıl ABD Cornell Üniversitesi'nde çalışmalarına devam etti. Cornell Üniversitesi'nde hazırladığı doçentlik tezini sunarak 1957 yılında Sosyal Siyaset Kürsüsünde doçent unvanını aldı.

Sabahattin Zaim, 1963 yılında profesörlük için gerekli olan ikinci dili öğrenmek üzere Almanya'ya gitmiş ve 1963-1964 yılları arasında Batı Almanya'da Münih Üniversitesi'nde misafir öğretim üyesi olarak ders vermiştir. 1965 yılında profesörlüğe yükseltilen Sabahattin Zaim, 1979 yılında Sosyal Siyaset Kürsüsü başkanlığı görevine getirilmiştir. 1977-1979 yılları arasında Ortadoğu Teknik Üniversitesi Müttevelli Heyeti üyeliği yapmış ve 1980-1982 yılları arasında Suudi Arabistan-Cidde Kral Abdülaziz Üniversitesi'nde iki yıl süreyle misafir öğretim üyesi olarak dersler vermiştir. Temmuz 1993'te İstanbul Üniversitesi'nden yaş haddi dolayısıyla emekli olduktan sonra yeni kurulan Sakarya Üniversitesi İktisadî ve İdarî Bilimler Fakültesi'nde kurucu dekan sıfatıyla yeniden

görev almış, bu görevini sürdürürken İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Çalışma Ekonomisi Bölümü'nde yüksek lisans ve doktora dersleri vermeye devam etmiştir. 1998 yılında Sakarya Üniversitesinden ikinci defa emekli olan Zaim, 1998-2000 yılları arasında Yüksek Öğretim Kurulu üyeliği de yapmıştır.

Sabahattin Zaim, Emekli olduktan sonra 2003-2004 yıllarında Milletlerarası Saraybosna Üniversitesi (International University of Sarajevo) kurucu rektörü ve 2006 yılına kadar da Uluslararası Balkan Üniversitesi (International Balkan University) (Makedonya, Üsküp) Mütevelli Heyeti üyesi olarak görev yapmıştır. 1985-2006 yılları arasında 21 yıl Milletlerarası İslam Üniversitesi (Pakistan-İslamabad) Mütevelli Heyet üyeliği de yapan Zaim, 2 Mayıs 2006 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi "Üstün Hizmet Ödülü ve Madalyası" ile ödüllendirilmiştir. Ayrıca 1992 yılında İslam Kalkınma Bankası 'İslam Ekonomisi Dünya Ödülü' almıştır.

Akademik görevlerinin yanı sıra üstlendiği ek akademik görevleri arasında İstanbul Üniversitesi İşletme İktisadi Enstitüsü öğretim üyeliği (1973-1980, 1983-1993), Bursa Üniversitesi İktisadi ve Sosyal Bilimler Fakültesi öğretim üyeliği (1976-1980 ve 1983-1986), Sakarya, Kadıköy ve Işık Mühendislik Akademileri ve Galatasaray Yüksek İktisat ve Ticaret Akademisi öğretim üyeliği (1967-1980) sayılabilir. Üniversite dışında da bir aydın ve gönül insanı olarak çok zengin sosyal faaliyetler demetini gerçekleştirmiş ve çeşitli derneklere kurucu üyeliklerinde bulunmuştur. Bunların en önde gelenleri arasında Milletlerarası Müslüman Sosyal Bilim Adamları Cemiyeti, Indiana, ABD, Milletlerarası İslam İktisatçıları Cemiyeti Kurucu Üyesi, Leicester, UK, Milletlerarası Endüstri İlişkileri Cemiyeti üyeliği (ABD) sayılabilir. Prof. Dr. Sabahattin Zaim'in faaliyetlerine katıldığı ve kurucusu olduğu vakıf dernekler arasında Türkiye Milli Kültür Vakfı Kurucu Üyesi, Aydınlar Ocağı Kurucu üyesi, Mülkiyeliler Birliği Üyesi, İş Dünyası Vakfı Kurucu Üyesi, Türkiye Yeşilay Cemiyeti Kurucu Üyesi, İlim Yayma Cemiyeti ve İlim Yayma Vakfı Kurucu Üyeliği yer almaktadır.

Sabahattin Zaim'in başlıca eserleri şunlardır: İstanbul Mensucat Sanayiinin Bünyesi ve Ücretler (İstanbul 1956, doktora tezi), Çalışma Ekonomisi (1968), Modern İktisat ve İslam (1968), Bölge ve Şehir Planlaması Yönünden İstanbul Sanayi Bölgeleri (1971), Türkiye'de Ücretler ve Gelirler Siyaseti (1974), Türkiye'nin İktisadi ve Sosyal Gelişmesinde İşgücü ve Prodüktivite Meselelerinin Önemi ve Tesiri (1962), Türkiye'de Nüfus Meselesi (1973), Ortadoğu Ülkeleri Arasında İktisadi İşbirliği İmkânları (1974), İslam ve İktisadi Nizam (1979), İslam'ın İktisadi Görüşü (1981), İslam, İnsan ve Ekonomi (1992), World Islamic Trade Center, Economic Report (1985), Türk ve İslam Dünyasının Yeniden Yapılanması (1997). Öte yandan S. Zaim ve çalışmaları ile ilgili olarak "*Türkiye'nin Yirminci Yüzyılı: Toplum/İktisat/Siyaset*" (2005); Bir Ömrün Hikâyesi (2008); "Contemporary Turkish Literature on Islamic Economics" (1980) başlıklı yayınlar yapılmıştır. Sabahattin Zaim'in 20 kitap ve 174 makalesi yayınlanmıştır.

İstanbul, Sakarya ve Gaziantep'te Sabahattin Zaim'in adını taşıyan bazı öğretim kurumları kurulduğu gibi 2010 yılında kendisinin de kurucu mütevelli heyeti üyeliği

yaptığı İlim Yayma Vakfı tarafından kurulan üniversiteye bir vefakârlık örneği olarak Sabahattin Zaim adı verilmiştir.

Türkiye'nin siyaset, sanat, kültür ve iş dünyasının yanı sıra birçoğunun faaliyetine katkılarda bulunduğu gönüllü kuruluşlar, vakıflar ve cemiyetlerden çok geniş bir dost çevresine sahip olan Sabahattin Zaim, 10 Aralık 2007 tarihinde 81 yaşında vefat etmiştir.